

a podľa ich vlastných skutkov — a nedá sa pomýliť ani ich sladkými rečami, ani vyhrážkami. 379

Slovensko vykročilo rozhodným krokom a získalo si obdiv a úctu sveta, i lásku veľkej rodiny slovanskej. Na svoj bojový štít napísalo si očistené Štúrovo heslo: „Cesta naspäť nemožná — napred sa ísť musí!”

To napred, to je slobodné a šťastné Slovensko v novom a spravodlivom Československu, to je svet, ktorý budú budovať víťazní Spojenci, a teda i my, svet, v ktorom už nikdy viac a nikto nebude si môcť zahrávať s osudom slovenského národa.

V. Clementis, „Odkazy z Londýna”, Bratislava 1947, s. 151—153, „Slovenské národné povstanie!”.

203

1944, august 31. [Moskva.] — Zpráva tajného vysieláča „Za národné osvobození” o ohlase Povstania na území Čiech a Moravy.

Boj slovenského ľudu má obrovský ohlas v českých zemích.

České země jsou pod dojmem událostí na Slovensku ve stavu horečného napětí. Již minulého týdne se rozšířily zprávy o soustředování německých vojsk, zvláště oddílů Waffen-SS, v prostoru Moravské Ostravy a ve Vlárském průsmyku. Moravské Národní výbory mobilizovaly ihned vlastenecké hnutí a na mnohých místech se podařilo navázati spojení se slovenským odbojným hnutím, které bylo varováno.

Zprávy o německém vpádu na Slovensko v českých zemích zapůsobily jako bomba. Bouře neskrývaného rozhořčení proti novému zločinu zkomírající okupantské bandy a napjaté očekávání, jak odpoví Slovensko, to byla první reakce českého veřejného mínění na slovenské události. Každý český člověk jasně viděl, že dnešní německé síly, které od nás byly nasazené proti Slovensku, nejsou už ani stínem hord, jež v březnu 1939 zavalily české země a že povstane-li Slovensko k boji, bude zápas míti všechny čáky úspěchu.

A pak přišly první radostné zprávy, že Slovensko povstalo, aby se bránilo vpádu barbarů. Přišly zprávy o bojích slovenských vojsk i partyzánů, o účasti slovenských dělníků, rolníků i všeho lidu na ozbrojeném odporu, o bojích u Čadce, Žiliny, Trenčína i Považské Bystrice. Všecky velké události končícího se válečného dramatu byly rázem zatlačeny do pozadí. Podzemní časopisy, letáky, psaná hesla i ústní propaganda rozjely se plnou silou. Ve všech českých krajích vydaly Národní výbory výzvu k účinné solidaritě s bojem bratrského Slovenska, k zesílení náporu proti okupantům v českých zemích. Opatření německé „nadtotální” mobilizace mění se v českou národní mobilizaci na pomoc Slovensku, za vyhnání okupantů také z českých zemí.

Z východní Moravy se nám sděluje, že sta českých vlastenců — dělníků, rolníků, bývalých důstojníků a vojáků, Sokolů a zvláště mládeže — proudí k oddílům českých beskydských partyzánů a na výzvu Národních výborů tvoří nové partyzánské čety v týlu německé fronty na západním Slovensku.

S horečným napětím hledíme na Slovensko a každý z nás slibuje na svém místě učiniti vše, co by pomohlo nejúčinněji slovenskému i českému odboji a osvobození naší drahé domoviny Čechů, Slováků i Karpatských Ukrajinců — Československé republiky.

AÚD KSČ Praha. F. 34, a. j. 34/17936—17937. Záznam II. večerného vysielania. Strojopisný prepis.